

VRAAG EN ANTWOORD

(De beantwoording van de in deze rubriek gestelde vragen berust op gegevens, ons verstrekt door daartoe geraadpleegde deskundigen)

Neuropathie door gebrek aan vitamine B

Vraag 18. Bestaat er zoiets als een neuritis die geneest met vitamine B? Zo ja: welk vitamine uit het B-complex? Kan een neuritis met vitamine B genezen als er geen tekort is door een der bekende oorzaken van vitaminetekort (carente voeding, alcoholisme, malabsorptie, intoxicatie)?

Antwoord. Een tekort aan vitamine B₁ (thiamine), in ons land meestal veroorzaakt door een insufficiënt dieet bij chronisch alcoholisme, kan inderdaad een polyneuropathie veroorzaken. De behandeling bestaat dan o.a. uit orale toediening van vitamine B₁, waarbij meestal ook andere vitaminen uit de B-groep worden gegeven, in de veronderstelling dat een multi-deficiëntie bestaat. Ook bij tekort aan vitamine B₁₂ (cyanocobalamine) kan, naast aandoeningen van het centrale zenuwstelsel, een polyneuropathie optreden, die behandeld wordt met intramusculaire injecties vitamine B₁₂. Bij gebruik van het tuberculostatium isoniazide (INH) kan een polyneuropathie ontstaan door tekort aan vitamine B₆ (pyridoxine). Daarom schrijft men dan tevens vitamine B₆ voor.

Behandeling van andere vormen van neuropathie met vitaminen uit de B-groep wordt nog altijd – ut aliquid fiat – veel toegepast, heeft waarschijnlijk geen effect, maar doet ook geen kwaad. (Cave: i.v. toediening van vitamine B₁ kan anafylactische shock veroorzaken.)

Helaas wordt soms verzuimd om vitamine B₁ te geven aan patiënten die langere tijd parenteraal gevoed worden. Dan kan, niet alleen bij alcoholisten, snel de ziekte van Wernicke ontstaan, soms met dodelijke afloop.

Kan overmatig melkgebruik de oorzaak zijn van bloedarmoede bij kinderen?

Vraag 19. Heeft het zin om bij kinderen die hangerig zijn en bleek, en meestal een laag-normaal Hb hebben een voedingsanamnese af te nemen, nadat eerst lichamelijke oorzaken zijn uitgesloten. Is daarbij het gebruik van melk van belang? Kunt u iets vertellen over melkanorexie? Is de

anemie veroorzaakt door een te hoog calciumgehalte van melk, waardoor er tussen het ijzerion en het calciumion competitie optreedt in het maagdarmkanaal, zodat er te weinig ijzer wordt opgenomen?

Antwoord. Het afnemen van een voedingsanamnese bij een kind met een voor zijn leeftijd laag-normaal of te laag hemoglobinegehalte is stellig geïndiceerd om de oorzaak van het ijzergebrek op te sporen. Van het doorsnee menu leveren brood en graanprodukten ongeveer 25 tot 30% van de ijzerbehoefte; vlees, vis en ei: 35%, en groenten, fruit en aardappelen nog eens 25%. De bijdrage van melk en melkprodukten is veel lager, ca. 1%. Overmatig melkgebruik, bijvoorbeeld meer dan 1 liter per dag, heeft om 2 redenen een ongunstige invloed op de ijzerabsorptie. Het hoge fosfaatgehalte bindt ijzer uit andere voedingsmiddelen tot het betrekkelijk slecht absorbeerbare ijzerfosfaat. Bovendien veroorzaakt overmatig melkgebruik door de hoge energiewaarde een gevoel van verzadiging (anorexie). Het doet daardoor de behoefte aan andere voedingsmiddelen met een hoger ijzergehalte afnemen en is dan indirect de oorzaak van anemie.

INGEZONDEN

Wondbehandeling met wasmiddelen

Bij de ingezonden brief van Van der Wedden over explosiegevaar,¹ wil ik graag een kanttekening plaatsen. Door nog niet opgehelderde oorzaak kan de waterstofperoxide-oplossing soms versneld ontleden. Hierdoor kunnen gesloten flessen springen. Bepaalde enzymen in wasmiddelen zijn van de versnelde ontleding misschien de oorzaak. Het verdient aanbeveling om een oplossing die waterstofperoxide bevat op een koele plaats te bewaren en met losgedraaide dop.²

LITERATUUR

- ¹ Wedden DAA van der. Wondbehandeling met wasmiddelen. Ned Tijdschr Geneesk 1983; 127: 434.
- ² Formularium der Nederlandse Apothekers. 1982 oktober: B 22.

Amsterdam, maart 1983

D.P. KROM

BOEKAANKONDIGINGEN

H. LUTZ en R. MEUDT, *Ultraschallfibel*. 144 bl., 121 fig., 16 tabellen. Springer-Verlag, Berlijn 1981. Prijs: ingen. DM. 58,-.

Ieder der beide auteurs verzorgde reeds eerder de uitgave van een uitvoerig leerboek over een echografisch onderwerp. Zij beogen met het hier aangekondigde boek een gemakkelijk leesbare en overzichtelijk ingedeelde inleiding te verschaffen tot het uitgebreide terrein van de echografie.

Illustraties en tekeningen zijn duidelijk. Arts-assistenten die met de echografie beginnen, zullen het excerptachtige karakter van het boekje zeker kunnen waarderen; de zelfstandige uitoefening van de echografie vergt echter zeker ook de bestudering van één of meer van de grotere leerboeken, waarnaar de auteurs trouwens ook zelf verwijzen.

A.E. VAN VOORTHUISEN